

Voorstel

Onderwerp: Bestuursverklaring Tozo	College van burgemeester en wethouders 18 mei 2021	Zaaknummer 326073
Portefeuillehouder Mieke van Ginkel		Openbaar
E-mailadres opsteller: s.bogerd@bar-organisatie.nl		

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de bestuursverklaring toepassing hardheidsclausule uitvoering Tozo 1 en deze te ondertekenen.

Raadsvoorstel

Inleiding

Begin 2020 - in de eerste maanden van de coronacrisis- hebben gemeenten op verzoek van het Rijk de eerste Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) uitgevoerd. Dat is één van de maatregelen van het Rijk om financiële ondersteuning te bieden aan ondernemers. De uitvoering is gestart na een zeer korte voorbereidingstijd, waarbij nog veel onduidelijkheden en discrepanties waren in de regelgeving. Vanwege de gewenste snelheid werd het speelveld op dat moment nog niet volledig overzien. Ondanks dat de uitvoering zorgvuldig heeft plaatsgevonden kon op dat moment aan bepaalde rechtmatigheidseisen niet worden voldaan. Het ministerie heeft dit onderkend en heeft daarom een beleidsregel uitgevaardigd waarbij voor bepaalde minder zwaarwegende rechtmatigheidseisen bij de uitvoering van de Tozo 1 de hardheidsclausule kan worden toegepast.

Voor de toepassing van de hardheidsclausule is vereist dat de gemeente aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een bestuursverklaring doet toekomen. De bestuursverklaring is de uitkomst van de verantwoording die het College aan de gemeenteraad aflegt over de uitvoering van de Tozo. De bestuursverklaring moet worden ondertekend door zowel het college als de gemeenteraad.

Beoogd effect

Door het ondertekenen van de bestuursverklaring door College en Raad is voor de uitvoering van de Tozo voor bepaalde rechtmatigheidseisen de hardheidsclausule uitvoering Tozo 1 van toepassing.

Argumenten

1.1. Door het ondertekenen van de bestuursverklaring kan er aanspraak worden gedaan op de hardheidsclausule van het ministerie.

Het ministerie van SZW heeft de beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1 gepubliceerd. Daarin staat op welke manier de wel ingediende maar niet rechtmatig verantwoorde kosten voor Tozo 1-uitkeringen vergoed kunnen worden. Tozo 1 liep van 1 maart 2020 tot en met 31 mei 2020. Voor deze periode is de Beleidsregel Hardheidsclausule Tozo 1 van toepassing zodat als fout en onzeker verantwoorde Tozo-kosten toch meegenomen kunnen worden in de vaststelling van de rijksvergoeding. Aan fundamentele rechtmatigheidseisen moet per definitie wel worden voldaan, formele rechtmatigheidseisen (bv. handtekening) spelen hierin geen rol en voor belangrijke rechtmatigheidseisen geldt de hardheidsclausule. Door een beroep op de hardheidsclausule zullen dergelijke gevallen in de verantwoording niet als een fout of onzekerheid worden aangemerkt. Hiermee wordt gebruik gemaakt van het instrument dat het Rijk beschikbaar stelt voor deze situatie.

Overleg gevoerd met

Portefeuillehouder, MT

Kanttekeningen

n.v.t.

Uitvoering/vervolgstappen

Na ondertekening wordt de bestuursverklaring toegezonden aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het ministerie heeft aangegeven de verklaring uiterlijk 30 september 2021 te willen ontvangen.

Financiën

De uitgaven van de Tozo zijn in de Single information Single audit (SiSa) bijlage opgenomen bij de jaarrekening 2020. De SiSa-bijlage wordt getoetst door de accountant. Op basis van de opgave in de jaarrekening en de bevindingen van de accountant stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het najaar van 2021 de hoogte van de rijksvergoeding vast.

Communicatie/participatie na besluitvorming
n.v.t.

Bijlagen

1. Bestuursverklaring Tozo gemeente Albrandswaard.pdf

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Bestuursverklaring Tozo	Gemeenteraad: 5 juli 2021	Zaaknummer: 326073

De raad van de gemeente Albrandswaard,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 18 mei 2021,
gelet op
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers;
Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1.;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de bestuursverklaring toepassing hardheidsclausule uitvoering Tozo 1 en deze te ondertekenen.

MODEL BESTUURSVERKLARING *(Lees voor nadere toelichting eerst het readme-bestand linksboven)*

Gemeente: _____

BESTUURSVERKLARING MET HET OOG OP DE TOEPASSING VAN DE HARDHEIDSCLAUSULE TEN AANZIEN VAN DE UITVOERING VAN TOZO 1

Betekenis hardheidsclausule als bedoeld in artikel 21, derde lid, Tozo

In artikel 21, derde lid, Tozo, is voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de bevoegdheid geregeld dat hij de als fout of onzeker verantwoorde kosten toch geheel of gedeeltelijk kan vergoeden, indien het buiten aanmerking laten van die kosten naar zijn oordeel leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Deze hardheidsclausule vergt een bestuurlijke weging, welke mede geschiedt in de context dat gemeenten de Tozo 1-regeling al voortvarend ter hand moesten nemen zonder dat de regeling was uitgewerkt. Daarbij is tevens van belang dat de Staatssecretaris van SZW bij brief van 27 maart 2020 de Tweede Kamer heeft gemeld dat het snel helpen van ondernemers centraal staat, dat de administratieve lasten voor ondernemers en gemeenten beperkt moeten blijven en dat, hoewel zorgvuldigheid en het beperken van frauderisico's belangrijk zijn, de nadruk op snelheid mogelijk impliceert dat niet al het misbruik en oneigenlijk gebruik ondervangen kan worden en dat het kabinet ernaar streeft om snelheid en zorgvuldigheid op een goede manier te combineren.

De *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1* voorziet erin dat de hardheidsclausule wel van toepassing is op verantwoorde fouten en onzekerheden ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen maar niet op die ten aanzien van de fundamentele rechtmatigheidseisen. In Bijlage I bij de beleidsregel zijn beide soorten rechtmatigheidseisen nader gespecificeerd. Een belangrijke voorwaarde voor toepassing van de hardheidsclausule is de aanwezigheid van een bestuursverklaring, waarin de gemeente verklaart dat de uitvoering van Tozo 1, ondanks de verantwoorde fouten en onzekerheden, zorgvuldig heeft plaatsgevonden.

Vanuit het beginsel dat de horizontale verantwoording leidend is, steunt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op de uitkomsten van de verantwoording van het college aan de gemeenteraad. Dit geldt niet alleen voor de zogeheten SiSa-verantwoording, maar ook voor genoemde bestuursverklaring. Deze bestuursverklaring is dan ook een gezamenlijk product van het college en de gemeenteraad. Om deze reden wordt de verklaring ondertekend door beide bestuursorganen. Om praktische redenen is geregeld dat één handtekening volstaat van de burgemeester, als lid van het college en tevens als voorzitter van de raad.

Bij de bestuurlijke weging ten aanzien van een eventuele onbillijkheid van overwegende aard beoordeelt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid of van de gemeente een bestuursverklaring is ontvangen.

Het is aan het college en de gemeenteraad om te concluderen dat de uitvoering, ondanks de door hen verantwoorde fouten en onzekerheden, zorgvuldig heeft plaatsvonden. Om te bewerkstelligen dat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich hierop kan baseren, is het belangrijk dat het college en de gemeenteraad hun conclusie mede baseren op overwegingen ten aanzien van de gemeentelijke inspanningen en maatregelen om geconstateerde tekortkomingen in het proces van uitkeringsverstrekking op te heffen en om het aantal fouten en onzekerheden ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen zoveel mogelijk te reduceren, rekening houdend met de lokale omstandigheden. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid treedt niet in de uitkomst van de overwegingen van het college en de gemeenteraad.

Zonder dat daarvoor een expliciete bepaling nodig is, is het evident dat geen sprake kan zijn van een zorgvuldige uitvoering indien de gemeente er in het geheel geen werk van heeft gemaakt om de vermelde fouten en onzekerheden op te heffen en te reduceren.

Voor het verkrijgen van een goed beeld, is het voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wenselijk dat de verklaring op hoofdlijnen een toelichting bevat op grond van welke overwegingen het college en de raad tot hun gezamenlijke oordeel zijn gekomen en waaruit de zorgvuldige uitvoering heeft bestaan. Bij voorkeur blijft de bestuursverklaring, inclusief de beknopte toelichting, beperkt tot maximaal 4 pagina's. Bij een uitgebreider document kan verzocht worden tot inkorting over te gaan.

Procedure

De wijze waarop de gezamenlijke verklaring tot stand komt, behoort tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. Hoewel dat niet verplicht is, is denkbaar dat de totstandkoming van de verklaring parallel plaatsvindt met de vaststelling van de gemeentelijke jaarrekening.

De gemeente hoeft geen expliciet verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule in te dienen. De ontvangst van de bestuursverklaring is voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voldoende reden om te beoordelen of in de situatie van de betreffende gemeente aanleiding bestaat tot toepassing van de hardheidsclausule ten aanzien van de uitvoering van de belangrijke rechtmatigheidseisen met betrekking tot Tozo 1. Toezending van de bestuursverklaring is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wanneer bij het vaststellingsproces door SZW wordt vastgesteld dat een bestuursverklaring niet is ontvangen, verbindt SZW daaraan de conclusie dat de gemeente geen aanleiding heeft gezien tot afgifte van bedoelde verklaring en dat om die reden voor SZW geen aanleiding bestaat om de hardheidsclausule toe te passen.

Voor de inzending van een bestuursverklaring geldt geen formele termijn. Toch geldt dat het voor een voortvarende en soepele vaststelling van de rijksvergoeding van belang is dat de gemeente de inzending van de bestuursverklaring snel ter hand neemt. Door een verklaring uiterlijk 30 september 2021 in te zenden is verzekerd dat die verklaring betrokken wordt bij de primaire vaststelling van de rijksvergoeding en wordt voorkomen dat een zware wissel wordt getrokken op de het vaststellingsproces van SZW.

De indiening van de bestuursverklaring geschiedt, separaat van de SiSa-verantwoording, door toezending aan de aparte SZW-postbus: financieringtozo@minszw.nl.

De verklaring

Het college en de raad van de gemeente _____
verklaren dat de uitvoering van Tozo 1 zorgvuldig heeft plaatsgevonden, als bedoeld in de *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1*.

Beknopte toelichting op de verklaring

De toelichting is vormvrij. Om u eventueel op weg te helpen kan in de toelichting aandacht worden besteed aan de volgende aspecten:

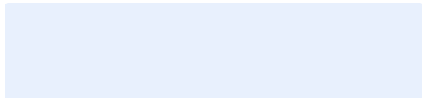
- Hoe verhoudt de gemeentelijke uitvoering zich tot hetgeen is opgenomen in de *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1*, in het bijzonder voor wat betreft het onderscheid tussen fundamentele rechtmatigheidseisen, belangrijke rechtmatigheidseisen en formele rechtmatigheidseisen.
- Op welke wijze is het herstel van opgetreden onrechtmatigheden door de gemeente aangepakt.
- In welke periode zijn de herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
- Welke belangrijke overwegingen hebben een rol gespeeld voor de conclusie dat sprake is geweest van een zorgvuldige uitvoering van de Tozo.
- Eventuele interne en/of externe belemmeringen die van invloed zijn geweest op de uitvoering van de Tozo en het herstel van opgetreden onrechtmatigheden.

Eventuele beschikbare beleids- en/of projectplannen kunnen als bijlage worden toegevoegd, maar vereist is dat niet.

Ondertekening college en gemeenteraad

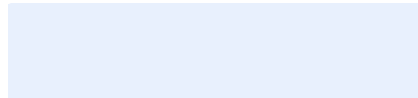
Datum:

De secretaris,

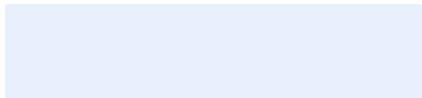
Naam van de ondertekenaar:

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Namens het college van burgemeester en wethouders en namens de gemeenteraad van de gemeente de burgemeester, tevens voorzitter van de raad,

Naam van de ondertekenaar:

README bestand m.b.t. bestuursverklaringen Tozo 1

0. UITVOERING DOOR GEMEENTE OF SAMENWERKINGSVERBAND

In dit document is de uitvoering van Tozo 1 door de gemeente als uitgangspunt genomen. In de situatie waarin verschillende gemeenten de uitvoering daarvan hebben overgedragen aan een samenwerkingsverband kan –mits aan alle voorwaarden wordt voldaan (toegelicht in de modelbestuursverklaring)– voor ‘de gemeente’ gelezen worden ‘het samenwerkingsverband’.

1. BESTUURSVERKLARING: WAARVOOR

Voor de toepassing van de hardheidsclausule op grond van de Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1 is het vereist dat de gemeente aan SZW een bestuursverklaring heeft gezonden, inhoudende dat ondanks de verantwoorde fouten en onzekerheden sprake is geweest van een zorgvuldige uitvoering van Tozo 1.

2. BESTUURSVERKLARING: IN WELKE SITUATIE

Een bestuursverklaring voor 2020 kan relevant zijn indien de gemeente, op basis van de rapportage van de accountant, fouten en onzekerheden verantwoordt:

- met betrekking tot de uitvoering van Tozo 1; en
- ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen (zie hiervoor bijlage I bij de Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1).

Een bestuursverklaring voor 2020 is niet relevant voor:

- verantwoorde fouten en onzekerheden ten aanzien van de fundamentele rechtmatigheidseisen bij Tozo 1;
- verantwoorde fouten en onzekerheden met betrekking tot de uitvoering van Tozo 2 en 3.

Indien de gemeente er in het geheel geen werk van heeft gemaakt om de (onder 3 bedoelde) fouten en onzekerheden op te heffen en te reduceren, kan geen sprake zijn van een zorgvuldige uitvoering en derhalve ook niet van het afgeven van een bestuursverklaring.

3. GEEN BESTUURSVERKLARING: CONSEQUENTIE

Indien de gemeente voor Tozo 1, ten aanzien van belangrijke rechtmatigheidseisen, fouten en onzekerheden heeft verantwoord, maar geen bestuursverklaring heeft afgegeven, verbindt SZW hieraan de conclusie dat de gemeente daartoe geen aanleiding heeft gezien en dat om die reden voor SZW geen aanleiding bestaat om de hardheidsclausule toe te passen.

4. BESTUURSVERKLARING: GEBASEERD OP HORIZONTALE VERANTWOORDING

De bestuursverklaring is de uitkomst van de verantwoording die het college aan de gemeenteraad aflegt over de uitvoering van de Tozo.

SZW treedt niet in de wijze waarop de bestuursverklaring, via deze horizontale verantwoording, tot stand komt en ook niet in de gemeentelijke conclusie dat sprake is geweest van een zorgvuldige uitvoering.

Wel is in de beleidsregel bepaald dat het college en de gemeenteraad de inspanningen en maatregelen van de gemeente om fouten en onzekerheden op te heffen (gehele Tozo 1) en te reduceren (belangrijke rechtmatigheidseisen Tozo 1) in hun overwegingen moeten betrekken.

5. BESTUURSVERKLARING: MODEL MET VORMVRIJE TOELICHTING

Met de beleidsregel zijn ook twee modellen voor de bestuursverklaring vastgesteld. Het ene model betreft een door de gemeente af te geven bestuursverklaring en het andere model een door een Wgr-verband af te geven bestuursverklaring.

De bestuursverklaring wordt voorzien van een beknopte toelichting op hoofdlijnen. Bij voorkeur blijft de bestuursverklaring, inclusief de beknopte toelichting, beperkt tot maximaal 4 pagina's. Bij een uitgebreider document kan verzocht worden tot inkorting over te gaan.

6. BESTUURSVERKLARING: ONDERTEKENING EN NAAMGEVING DOCUMENT

De bestuursverklaring moet worden ondertekend door zowel het college als de gemeenteraad. Om praktische reden is geregeld dat één handtekening volstaat van de burgemeester, als lid van het college en tevens als voorzitter van de raad.

Hoewel ook voor een Wgr-verband geldt dat de bestuursverklaring een gezamenlijk product is van het dagelijks- en algemeen bestuur, volstaat ondertekening door het algemeen bestuur.

De ondertekening geschiedt met de pen ("natte handtekening") en niet digitaal.

Het in te zenden bestand dient voorzien te zijn van een unieke naam, bestaande uit (a)_(b)_(c), waarbij:

- (a) het gemeentenummer betreft;
- (b) de naam betreft van de gemeente of het Wgr-verband;
- (c) verduidelijkt of de verklaring is afgegeven door een gemeente ("GEM") of een Wgr-verband ("WGR").

7. BESTUURSVERKLARING: GEEN ONDERDEEL SISA-VERANTWOORDING

De bestuursverklaring maakt geen deel uit van de wettelijk geregelde SiSa-verantwoording. De toezending van de bestuursverklaring aan SZW kan dan ook niet plaatsvinden via de indiening van de verantwoordingsdocumenten in het kader van SiSa.

8. BESTUURSVERKLARING: TOEZENDING AAN SZW

Inzending van de bestuursverklaring aan SZW geschiedt separaat en via de aparte SZW-postbus: financieringtozo@minszw.nl.

Voor de inzending van een bestuursverklaring geldt geen formele termijn. Maar voor een voortvarende en soepele vaststelling van de rijksvergoeding is het van belang dat de gemeente de inzending van de bestuursverklaring snel ter hand neemt. Door een verklaring uiterlijk 30 september 2021 in te zenden is verzekerd dat die verklaring betrokken wordt bij de primaire vaststelling van de rijksvergoeding en wordt voorkomen dat een zware wissel wordt getrokken op de het vaststellingsproces van SZW.